

Wanda Jarząbek

PUBLIKACJE / PUBLICATIONS

Książki/Books:

**Social Engineering in Central and South-East Europe in the Twentieth Century Reconsidered*, (współautor), ISP PAN Warszawa 2017,

**1968 and the Polish-West German relations*, W. Jarząbek, P. Madajczyk, J. Szymoniczek, Warszawa 2013,

* *Polska Rzeczpospolita Ludowa wobec polityki wschodniej Republiki Federalnej Niemiec w latach 1966 – 1976. Wymiar dwustronny i międzynarodowy*, Warszawa 2011

* *Polska wobec Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie. Plany i rzeczywistość, 1966 - 1975r.*, Warszawa 2008

* *PRL w politycznych strukturach Układu Warszawskiego w latach 1955 – 1980*, Warszawa 2008,

Working papers:

* *Hope and Reality: Poland and the Conference on Security and Cooperation in Europe, 1964 – 1989*, Cold War International History Project Working Paper No 56, Washington, May 2008,

Publikacje dyskusji:

**II wojna światowa. Historia, która nie chce przeminąć*, Warszawa 2017

Zapis dyskusji organizowanych przez Ośrodek Badań nad Totalitaryzmami im. W. Pileckiego, udział w dyskusjach nt. „Prawda historyczna, narracje, kody pamięci”, „II wojna światowa: główne narracje”, „Totalitaryzm: edukacja, kultura, upamiętnianie”.

Artykuły i rozdziały w książkach / Articles, chapters in edited volumes:

*Pragmatic partnership: Russian reset versus American – German relations, w: *Myśl Ekonomiczna i Polityczna*, 1(56) 2017, s. 241-256

*Problem państw człowieka w stosunkach PRL z zachodnimi sygnatariuszami Aktu końcowego KBWE w latach 1978-1980, W: *PRL na pochylni (1975-1980)*, red. M. Bukała, D. Iwaneczko, Rzeszów 2017, IPN, s. 538-555,

*The Impact of the German Question on Polish Attitudes toward CSCE, 1964-1975, w: *Journal of the Cold War Studies*, nr 3/18, 2016, s.139-157,

*Kultura jako element "działalności informacyjno - propagandowej PRL za granicą" na przykładzie stosunków z Republiką Federalną Niemiec w latach 1969-1975 w: *Jak patrzeć na Polskę, Niemcy i świat*, red. Joanna Szymoniczek, Warszawa 2017, s. 691-702,

*Genocide or Exceptionally Cruel Regime: How to Define the German Occupation Policy against the Polish nation during the World War II?, w: *Social Engineering in Central and South-East Europe in the Twentieth Century Reconsidered*, (współautor), ISP PAN Warszawa 2017,

*Jaskółka wiosny nie czyni. Wizyta wicekanclerza i ministra spraw zagranicznych RFN H.D. Genschera w Polsce, w: *Rocznik Polsko-Niemiecki* nr 24/2016 zeszyt 1, s. 221-250;

*Polens Haltung zu einem Friedensvertrag mit Deutschland nach dem Zweiten Weltkrieg, w: *Forum für osteuropäische Ideen- und Zeitgeschichte*, nr 2/20, 2017, s. 69-98.

*Kontynuacja czy zmiana? Propaganda PRL wobec Niemców w latach 1969-1975, W: *Władze komunistyczne wobec ludności niemieckiej w Polsce w latach 1945-1989*, Warszawa 2016, s. 397-405,

*Wpływ załamania się koncepcji „resetu” w stosunkach amerykańsko-rosyjskich na stosunki amerykańsko-niemieckie, w: *Rocznik Polsko – Niemiecki*, nr 1(25) 2017, s.71-85,

*Sprawa podpisania traktatu pokojowego z Niemcami w polityce państwa polskiego 1945-1990, W:*Studia Zachodnie*, nr 18/2016, s. 271-289

*Czy polityka okupacyjna Niemiec wobec Polaków w czasie II wojny światowej była ludobójstwem?, „*Rocznik Polsko-Niemiecki*”, z.2, 24/2016,s. 72-107.

*The Polish United Workers’ Party and Western European Integration, 1957-1979, w: *Kommunismus und Europa. Europapolitik und -vorstellungen europäischer kommunistischer Parteien im Kalten Krieg*, HG. Francesco Di Palma, Wolfgang Mueller, F. Schoningh: Paderborn, 2016

*Fortsetzung oder Veränderung? Die Propaganda der Volksrepublik Polen gegenüber den Deutschen in den Jahren 1969 bis 1975 am Beispiel der Presse, w: *Die Haltung der kommunistischen Behörden gegenüber der deutschen Bevölkerung in Polen in den Jahren 1945 bis 1989*, wyd. A. Dziurok, P. Madajczyk, S. Rosenbaum; Gliwice-Opole 2015,

* „Rząd Polski na Wychodźstwie wobec zbrodni niemieckich w Polsce, 1939-1943. Uwagi do problemu”, „*Rocznik Polsko-Niemiecki*”, nr 23/2015

- * „Polish economic policy at the time of detente”, „European Review of History-revue européenne d’histoire”, tom nr 21/2, 2014
- * „Dialog naukowy czy element polityki- spotkania polskich historyków emigracyjnych i historyków niemieckich w 1956 i 1964 r.”, „Rocznik polsko-niemiecki”, nr 21/2014.
- * „A trap and a Chance: Basket III, dissent and state authorities in Communist Poland”, w: *Human Rights in Europe during the Cold War*, red. R. Magier, K. Molin, Rouhledge 2014.
- * „Kamień drążący skałę...”, *Opozycja antykomunistyczna w krajach bloku wschodniego w latach 1945-1989*, red. M. Świder, K. Łabędź, Kraków 2014.
- * „Konsequenzen der polnischen Krise für den Prozess der Wiedervereinigung Deutschlands”, w: *Wege zur Wiedervereinigung. Die beiden deutschen Staaten in ihren Bündnissen 1970 bis 1990*, Hrsg. Oliver Bange, Bernd Lemke, München: Oldenbourg Verlag 2013.
- * „An Escalating Problem: The People’s Republic of Poland and Human Rights in the CSCE Process, 1975-1983”, w: *Entangled Protest. Transnational Approaches to the History of Dissent in Eastern Europe and the Soviet Union*, ed. Robert Brier, Osnabrück: Fibre 2013.
- * „Partia a polityka zagraniczna PRL. Uwagi na temat powiązań między Wydziałem Zagranicznym KC PZPR, MSZ i innymi podmiotami”, w: *PZPR jako machina władzy*, red. D. Stola, K. Persak, Warszawa, IPN 2012.
- * „Im Schatten des Grenzproblemes. Polen und der Wiedervereinigungsprozeß Deutschlands in den Jahren 1989-1990, w: „Forum für osteuropäische Ideen- und Zeitgeschichte”, Heft 1, 16. Jahrgang 2012.
- * “Lost illusions? The Polish government and human rights issues from Helsinki to Belgrade, 1975 – 1978”, w: *From Helsinki to Belgrade. The First CSCE Follow – up Meeting and the Crisis of Détente*, Vladimir Bilandžić, Dittmar Dahmann, Milan Kosanović, (eds).
- * „Troublesome Human Rights. The Polish Strategy between the Belgrade and Madrid CSCE Follow-up Conferences” w: *Die KSZE im Ost-West-Konflikt. Internationale Politik und gesellschaftliche Transformation 1975 – 1990*, Matthias Peter, Herman Wentker (Hrsg.), München, Oldenbourg Verlag 2012.

- * „Shadows of Memory in the Polish – German Relations (1989-2005)”, w: *Germany, Poland and the Postmemorial Relations. In Search of Livable Past*, red. K. Kopp, J. Niżyńska, Palgrave MacMillan 2012,
- * „Rok 1968 a stosunki polsko – niemieckie w długiej perspektywie”, „Rocznik Polsko – Niemiecki”, nr 20 Warszawa 2012,
- * „Pozycja peerelowskich elit władzy w bloku wschodnim. Wybrane przykłady z lat 1956 – 1980”, w: *Władza w PRL. Ludzie i mechanizmy*, red. K. Rokicki, R. Spałek, Warszawa, IPN 2011,
- * „The authorities of the Polish People’s Republic and human rights issues in the CSCE process” w: *Poland and the Netherlands: A case Study of European Relations*, red. D. Hellema, R. Żelichowski, B. van der Zwan, Dordrecht 2011,
- * „Formuła Schumanna na tle stosunku Francji do powojennego status quo w Europie”, „Rocznik Polsko – Niemiecki”, nr 19, Warszawa 2011,
- * „Polska w polityce międzynarodowej i „zimnej wojnie” w: *PRL od grudnia 70 – do czerwca 89*, red. K. Persak, P. Machcewicz, Warszawa 2011.
- * „Deutsche (Neue) Ostpolitik aus polnischer Perspektive, 1966–1972”, w: *„Nie mehr eine Politik über Polen hinweg”. Willy Brandt und Polen*, red. F. Boll, K. Ruchniewicz, Bonn 2010,
- * „Problem praw człowieka w polityce zagranicznej PRL w latach 1980 – 1989 ze szczególnym uwzględnieniem procesu KBWE”, w: red. M. Świder, *Polityka i humanitaryzm*, Toruń 2010,
- * „Od Helsinek do Belgradu – władze PRL a problematyka trzeciego koszyka KBWE w latach 1975 – 1978”, „Wrocławskie studia z polityki zagranicznej”, tom 3, Toruń 2010, K. Ruchniewicz, Bożena Szaynok, J. Tyszkiewicz,
- * „Dyplomacja Polska w okresie odprężenia, 1969 – 1975”, w: *Historia dyplomacji polskiej*, tom VI, red. W. Materski, Warszawa 2010,
- * „Wpływ wydarzeń 1968 r. na Ostpolitik i jej recepcję w Polsce”, w: „Rocznik Polsko – niemiecki”, 18/2010,

- * "Poland in the Warsaw Pact 1955–1991: An appraisal of the role of Poland in the political structures of the Warsaw Pact" (wraz z wyborem dokumentów), 2010, www.php.isn.ethz.ch/collections
- * "Polish reactions to the West German Ostpolitik and the East – West détente (from the late 60-ties until late 70-ties)" w: *Perforating the Iron Curtain*, ed. P. Villaume, O. A. Westad, Kopenhagen 2009
- * „Die Volksrepublik Polen in den politischen Strukturen des Warschauer Vertrags zu Zeiten der Entspannung und der Ostpolitik“, w: *Der Warschauer Pakt. Von Gründung bis zum Zusammenbruch 1955 – bis 1991*, red. T. Dietrich, W. Heinemann, Ch. Ostermann, Berlin 2009,
- * „Wpływ wydarzeń 1956 roku na politykę zagraniczną PRL w: *Rok 1956 w Polsce i jego rezonans w Europie*, red. J. Szymoniczek, C. Król, Warszawa 2009, (tłumaczenie: *Der Einfluss der Ereignisse von 1956 auf die Aussenpolitik der VR Polen*, w: *Das Jahr 1956 in Polen und seine Resonanz in Europa*, red. J. Szymoniczek, E. Król, Warszawa 2010)
- * „Z zimną wojną w tle. Polska wobec stosunków dwustronnych z RFN w latach 1956 – 1981“, „*Studia Zachodnie*“, 11/2009,
- * „Zagraniczne reakcje na wydarzenia polskiego Marca 1968 roku w raportach polskich dyplomatów“, w: *Marzec'68 z czterdziestoletniej perspektywy*, red. D. Kisielewicz, M. Świder, Opole 2009,
- * „W cieniu problemu granicznego. Polska a proces jednoczenia Niemiec w latach 1989 – 1990“, „*Rocznik Polsko Niemiecki*“, nr 17/2009,
- * „China in the Polish Eyes 1966 – 1972“, (2009), www.coldwar.hu/html/en/publications
- * „Na szachownicy wielkich mocarstw. Polska w kontekście międzynarodowym roku 1988, w: *W przededniu wielkiej zmiany. Polska w 1988 roku*, Gdańsk 2009, red. zbiorowa,
- * "Preserving the Status Quo or Promoting Change The Role of the CSCE in the Perception of Polish Authorities, 1964- 1989", w: *Helsinki 1975 and the Transformation of Europe*, red. O. Bange i G. Niedhart, New York, Oxford 2008,
- * „Władze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wobec kontaktów obywatelskich między Polakami i Niemcami z RFN. Uwarunkowania polityczne 1970 – 1989. Zarys tematu.“, w: *Polsko – niemieckie kontakty obywatelskie*, red. P. Madajczyk, P. Popieliński, Warszawa 2008,

* "Poland and the CSCE Follow – up Meeting in Belgrade 1977 – 1978, w: *From Helsinki to Belgrade – The First CSCE Follow – up Meeting in Belgrade 1977/78*, ed. V. Bilandžić, M. Kosanović, Zikic Stiftung/OSCE: Beograd 2009,

* „Zwischen Eiszeit und Verständigungssuche. Einstellung der Polnischen Regierung zu Beziehungen mit der BRD in den Jahren 1956-1981“, w: *Partner oder Kontrahenten? Deutsch – polnische Nachbarschaft im Jahrhundert der Diktaturen*, wyd. M. Schmeitzner, K. Stokłosa, Berlin 2008,

* „Wpływ wydarzeń 1968r. na politykę zagraniczną PRL“, „Dzieje Najnowsze“, nr 1/2008,

* "Ulbricht- Doktrin" oder „Gomułka – Doktrin“? Das Bemühen der Volksrepublik Polen um eine geschlossene Politik des kommunistischen Blocks gegenüber der westdeutschen Ostpolitik 1966-67“, „Zeitschrift für Ostmitteleuropa – Forschung“, 55 (2006), H.1,

* „Polska wobec problemu podpisania traktatu pokojowego z Niemcami po II wojnie światowej. Prace przygotowawcze w latach 1945 – 1962“, w: red. M. Nurek, *Zakończenie II wojny światowej. Polityka i dyplomacja międzynarodowa 1945 – 2005*, Gdańsk 2006,

* „Miejsce Polski w polityce międzynarodowej w latach 1944 – 1947“, „Pamięć i Sprawiedliwość“, 2/2005,

* „Władze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wobec problemu reparacji i odszkodowań od Republiki Federalnej Niemiec 1953 – 1989“, „Dzieje Najnowsze“, nr 2/2005,
(*tłumaczenie: "The Authorities of the Polish People's Republic and the Problem of Reparations and Compensations from the Federal Republic of Germany 1953 – 1989"*, w: "The Polish Foreign Affairs Digest", 4/2005,)

* „Doktryna Ulbrichta czy doktryna Gomułki? Polska a koordynacja polityki bloku wschodniego wobec Ostpolitik w latach 1966 – 1967“, „Dzieje Najnowsze“, 3/2005,

* „Władze PRL wobec normalizacji stosunków z RFN w latach 1970 – 1975“, „Rocznik Polsko – Niemiecki“, 12/ 2005, (tłumaczenie: "Die Haltung der Volksrepublik Polen zur Normalisierung der Beziehungen mit der Bundesrepublik Deutschland 1970 – 1975", „Deutsch – Polnisches Jahrbuch“, No. 13/2006,)

* „Opinia dotycząca projektu uchwały w sprawie uznania deklaracji z 23 sierpnia 1953r. o zrzeczeniu się przez Polskę reparacji wojennych za nieobowiązującą“, „Przegląd Sejmowy“, 4 (69)/ 2005, publikacja monograficzna,

* „PRL wobec nowej polityki wschodniej RFN (1966 – 1967)”, w: *Recepcja Ostpolitik w RFN i w krajach bloku komunistycznego*, red. J. Holzer, J. Fiszer, Warszawa 2004,

* „Dyplomacja polska wobec zbliżenia francusko – niemieckiego 1958 – 1963”, w: „*Studia z polityki zagranicznej PRL*”, red. K. Ruchniewicz, J. Tyszkiewicz, Toruń 2002,

* „W sprawach niemieckich nasz głos musi mieć swą wagę... Problem niemiecki w polskiej polityce zagranicznej w latach 1956 – 1958”, „*Dzieje Najnowsze*”, 2/2001,

* „Niemcy na drodze kontaktów Polski z mocarstwami anglosaskimi, bariera czy pomost?”, w: *Rola Niemiec w dochodzeniu Polski do struktur zachodnich*, red. J. Holzer, Warszawa 2001,

* „W poszukiwaniu porozumienia z Republiką Federalną Niemiec – tajne rozmowy z Albrechtem von Kesselem w Waszyngtonie w 1957 roku”, „*Rocznik Polsko – Niemiecki*”, nr 8, Warszawa 2000,

* „Problem niemiecki w polskiej polityce wobec mocarstw zachodnich i państw niezaangażowanych w czasie drugiego kryzysu berlińskiego 1958 – 1961 (wybrane zagadnienia)”, w: *Polska – Niemcy – Europa*, Księga Jubileuszowa z okazji siedemdziesiątej rocznicy urodzin Profesora Jerzego Holzera, Warszawa 2000, red. J. Fiszer, E. Dmitrów, C. Król, W. Jarząbek, P. Madajczyk,

* „Rozmowa Charlesa de Gaulle’a z Władysławem Gomułką w czasie wizyty generała w Polsce we wrześniu 1967 roku”, „*Dzieje Najnowsze*”, 4/2000

* „Z Polską nie robię żadnych przetargów...” Gen. Charles de Gaulle, granica na Odrze i Nysie Łużyckiej i kryzys algierski”, „*Dzieje Najnowsze*”, 3/1999,

* „Konsekwencje konferencji „okrągłego stołu” w: *Materiały do dziejów Uchodźstwa Niepodległościowego*, tom VI, red. Zbigniew Błażyński, Ryszard Zakrzewski, Londyn 1995,

* „Rola i aspekty układu „okrągłego stołu” 1989”, w: *Materiały do dziejów Polskiego Uchodźstwa niepodległościowego 1939 – 1990*” tom VIII, red. Z. Błażyński, Londyn 1996,

* „Myśl polityczna Zdzisława Stahla”, w: *Myśl polityczna na Wychodźstwie*, red. Andrzej Friszke, Warszawa 1995,

Dokumenty ze wstępem/Edited documents:

* *Komisja Podręcznikowa a stosunki PRL-RFN w latach 1972-1975*, „Rocznik Polsko – Niemiecki”, nr 21, Warszawa 2013,

* *Rok 1968 a stosunki polsko – niemieckie w świetle dokumentów*, „Rocznik Polsko – Niemiecki”, nr 20 Warszawa 2012,

* „Wizyta posła Stanisława Stommy w RFN w 1969 r. – o trudnościach w funkcjonowaniu półoficjalnych kanałów kontaktów w procesie normalizacji stosunków PRL – RFN”, „Rocznik Polsko – niemiecki”, nr 18/2010,

* „Wizyta posła Stanisława Stommy w RFN w 1958 roku”, „Rocznik Polsko Niemiecki”, nr 17/2009,

* Problematyka łączenia rodzin w dokumentach KBWE w kontekście stosunków PRL – RFN, w: „Rocznik Polsko – Niemiecki”, nr 16/2008,

* „Polsko – belgijskie konsultacje w sprawie konferencji europejskiej w latach 1966 – 1967”, „Polski Przegląd Dyplomatyczny”, 5/2007,

* „Rozmowa w cztery oczy między generałem Charles’em de Gaulle’em i Władysławem Gomułą”, (*protokół francuski*), „Polski Przegląd Dyplomatyczny”, t.5, nr 2, 2005,

* „Na marginesie koordynacji polityki bloku wobec Ostpolitik” (protokół ze spotkania I sekretarzy na Krymie w 1972 r.), „Rocznik Polsko – Niemiecki” nr 2002-2003,

* „Rozmowy ministra S. Olszowskiego w czasie wizyty w Bonn, 13 – 14 września 1972”, „Rocznik Polsko – Niemiecki” 11/2003

Artykuły recenzyjne, recenzje, noty o książkach:

- „*Niewykorzystana szansa?*”. Recenzja z tomów dla okresu PRL serii wydawniczej *Polskie Dokumenty Dyplomatyczne*, redaktor naczelny Włodzimierz Borodziej w: „*Dzieje Najnowsze*”, nr 3/2012,

-Tytus Jaskułowski, Karoline Gil (red.), *Dwadzieścia lat później. Rozmowy o polsko-niemieckim traktacie o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy / Zwanzig Jahre danach. Gespräche über den deutsch-polnischen Nachbarschaftsvertrag*, Wrocław 2011,

- Agnieszka Kisztelińska – Węgrzyńska, *RFN w poglądach i dyplomacji Johna Foster Dullesa 1953 – 1959*, Toruń 2008, „Rocznik Polsko – Niemiecki”, 17/2009.

- *Polskie Dokumenty Dyplomatyczne 1972, 1973 i 1974*, „Rocznik Polsko – Niemiecki”, 16/2008.
- „Przemiany w Europie widziane oczami dyplomaty”, recenzja z: Franz Pfeffer , *Ein Amt und eine Meinung. Botschafter in Polen und Frankreich*, Frankfurt 2006, w: „Rocznik Polsko – Niemiecki”, 16/2008.
- *Polish – German relations and the effects of the Second World War*, ed. W. Góralski, Warsaw 2006, w: „Ewropa”, nr 7/2007 .
- *Polski Październik 1956 w polityce światowej*, pod redakcją naukową Jana Rowińskiego, przy współpracy Tytusa Jaskułowskiego, Warszawa 2006, „Studia Polityczne”, 20/ 2007,
- *Problem reparacji, odszkodowań i świadczeń w stosunkach polsko – niemieckich 1944 – 2004*, pod redakcją Sławomira Dębskiego i Witolda M. Góralskiego Warszawa 2004, „Dzieje Najnowsze”, 2/2005,
- „Dla wielkości Francji”, z Aleksander Hall, *Charles de Gaulle*, Warszawa 2002, „Więź”, 3/2004
- Hans – Ulrich Wehler, *Modernizacja, nacjonalizm, społeczeństwo*, Warszawa 2001, „Rocznik Polsko – Niemiecki”, 10/ 2001/2002
- Hanns Jürgen Küsters, *Der Integrationsfriede. Viermächte Verhandlungen über die Friedensregelung mit Deutschland 1945 – 1990*, München 2000, „Rocznik Polsko – Niemiecki”, 9/2002
- Andrzej Małkiewicz, Krzysztof Ruchniewicz, *Pierwszy znak solidarności. Polskie odgłosy powstania ludowego w NRD w 1953r.*, „Rocznik Polsko – Niemiecki”, 8/2000
- Dieter Bingen, *Polityka Republiki Bońskiej wobec Polski. Od Adenauera do Kohla 1949 – 1991* , Kraków 1997, „Mówią Wieki”, 12/ 1999
- Vladislav Zubok, Constantine Pleshakov, *Inside the Kremlin’s Cold War. From Stalin to Khrushchev*, Cambridge, London 1996, „Dzieje Najnowsze”, 2/1997
- Norman Naimark, *The Russians in Germany. A History of Soviet Zone of Occupation, 1945-1949*, Cambridge, London 1995, „Dzieje Najnowsze”, 2/1997

